

20 Agosto, 2017

TEXT EUDALD CAMPS*

Pintura, música i patrimoni

Enric Ansesa (Girona, 1945) i Xavier Escribà (París, 1969) són els protagonistes del tercer diàleg plàstic a la Canònica de Santa Maria de Vilabertran, organitzat en el marc de la Schubertiada

Una bona fonamentació resulta imprescindible de cara a garantir la salut i la pervivència de qualsevol edifici: per això la Schubertiada ha pogut sumar vint-i-cinc edicions i, també per això, el projecte expositiu «Diàlegs» arriba a la seva tercera edició amb la coherència i la vitalitat intactes. L'origen de l'invent va quedar ben clar d'entrada: «Diàlegs. Pintura, música i patrimoni és un cicle estival que uneix tres punts de la cultura: la pintura, la música i el patrimoni», explicaven els seus responsables al text fundacional. Ni més ni menys: «En el marc de la Canònica de Santa Maria de Vilabertran on [...] té lloc la Schubertiada (un festival internacional d'alta qualitat artística dedicat al món del lied romàntic i a la música de cambra), s'obre ara un cicle d'exposicions dedicat a la pintura contemporània programat a quatre mans entre el Bòlit, Centre d'Art Contemporani Girona i l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural [...] Aquesta primera col·laboració entre ambdues entitats té com a objectiu convertir la Canònica de Santa Maria de Vilabertran en un espai de referència de la difusió de l'art contemporani de Girona».

La primera experiència (2015), protagonitzada pels creadors Montserrat Costa i Jordi Martoranno, va ser engrescadora i, en certs aspectes, assenyalava una possible via a seguir, a saber, la que transiten diversos artistes no figuratius (en el sentit de que practiquen un art no narratiu o no literal) fàcilment agermanable amb l'abstracció característica de la música. L'elecció, l'any passat, d'Assumpció Mateu i de Quim Corominas (dos sòlids valors de la pintura catalana contemporània) reblava l'encert: des de posicionaments molt diversos, ambdós compartien amb l'art sonor la seva sensibilitat per la variació i el cromatisme, per la vida i els seus ritmes més secrets. En aquest sentit, a ningú sorprendrà la presència aquest 2017 del binomi format per Enric Ansesa i Xavier Escribà: la seva relació amb el silenci i el color habilita la metàfora musical.

D'això es tracta: «El repte de l'art -escrivia Ansesa no fa gaire- és, com sempre, el de possibilitar el més enllà, materialitzar el no material, visionar allò no visible i intuir d'una manera premonitòria el sentit del buit immens de la descoberta». És en aquest sentit dialògic que hom ha d'aproximar-se als

FOTOS:

Sobre aquestes línies, Enric Ansesa i Xavier Escribà conversant a la Canònica de Vilabertran, aquesta setmana; a dalt, algunes imatges de les obres que tots dos hi exposen.

EUDALD CAMPS

treballs d'Ansesa: el seu negre omnipresent no és hermètic sinó obert, és reflexivitat que també interpel·la, és només negativitat en el sentit adoni del terme (l'anvers crític de la realitat consensuada). Amb tot -i malgrat el que pugui arribar a fer pensar una lectura en superfície-, el projecte artístic d'Ansesa (dilatant i important per entendre l'esdevenir de l'art a casa nostra) no només no és solipsista sinó que, com deïem, troba el seu sentit en la convivència de dinàmiques centrípètes i centrífugues,

en el diàleg amb el món i la matèria que el suporta: «Les seves obres més específiques -explicava l'historiador Narcís Selles en un catàleg editat per la Fundació Vila Casas- ni es clouen en una forma d'entotsolament inestables ni es perden per abstractes i boiroses regions d'ànimes descarnades, sinó que més aviat solen caracteritzar-se per la voluntat de conciliar certes connotacions místiques [...] amb una permanent atenció cap a problemàtiques pròpies del món d'avui». Els seus darrers treballs ho certifiquen amb escreix.

Si Ansesa ens atansa al silenci i al buit de la pintura, Escribà ens parla de la seva pell: la magnífica instal·lació plantejada a Vilabertran aprofundeix en allò que li és més propi, és a dir, la recerca insistent d'una plàstica essencial on l'escorça també aconsegueix revelar, com el negre d'Ansesa, l'anvers d'allò visible. De fet, el gran mèrit de Xavier Escribà rau en la seva capacitat per «cosificar» la pintura: «És possible -deia Antoni Llena en un dels seus magnífics assajos- que el mal que afebleix l'art d'avui s'expliqui per l'absència del sentit d'allò que és real. No és per manca de realisme (encara hi ha qui confon realisme amb figuració) que els artistes han perdut allò que és real; ho hem perdut perquè hem deixat de creure que l'art sigui un afany d'impossible; ho hem perdut, podríem afegir, perquè hem situat una mena d'exigència motora elemental en el centre de la nostra existència que ens impedeix aturar-nos i contemplar, amb silenci, el nostre entorn; ho hem perdut, finalment, perquè hem oblidat la màxima de Blake: «tot el que viu és Sagrat».